

КАТЕРИНОСЛА́ВСЬКА ГУБЕ́РНЬСЬКА ВЧЕ́НА АРХІВНА КОМІ́СІЯ — науково-історичне товариство. Засн. 1903 у м. Катеринослав (нині Дніпропетровськ) з ініціативи істор. секції *Катеринославського наукового товариства* для збирання та збереження архівів і фольклорно-етногр. матеріалів Пд. України, зокрема запороз. пам'яток. Почес. головою обраний губернь. предводитель дворянства М. Миклашевський, фактичне керівництво здійснював товариш голови А. *Синявський* (дир. Катеринослав. комерц. училища). Об'єднувала істориків, етнографів, краєзнавців, громад. діячів. Серед актив. чл. — *В. Біднов*, О. Богумил, В. Данилов, *Д. Дорошенко*, В. Машуков, *Я. Новицький*, В. Пічета, А. Синявський, Д. Яворницький; почес. — *В. Антонович*, *Д. Багалій*, *М. Грушевський*, *М. Любавський*, *М. Сумцов*. Член комісії досліджували архіви Катеринослав. губернь. правління, духов. консисторії, гімназії, земського суду, Самар. Пустельно-Микол. монастиря; здійснювали етногр. і фольклор. розвідки; організовували лекції, читання, пам'яткоохоронні заходи, наук. екскурсії тощо. З ініціативи Д. Яворницького проведено пошук. роботу в фаміл. архівах старовин. козац. родів Малам і Байдаків. Результати (документи й розвідки) публікували на сторінках «Летописи Екатеринославской ученой

архивной комиссии» (1904–15 видано 10 вип.). Засідання комісії проводили у приміщенні Катеринослав. обл. музею (тут також зберігали її бібліотеку й архівні документи). Останню згадку про К. г. в. а. к. датовано 1919.

Рекомендована література

1. Синявский А. С. Первое десятилетие существования Екатеринославской губернской ученой архивной комиссии. 1903–1913 // Летопись Екатеринослав. ученой архив. комиссии. 1915. Вып. 10;
2. Ковальский Н. П., Абросимова С. В. Из истории Екатеринославской ученой архивной комиссии // Археогр. ежегодник за 1988 г. Москва, 1989;
3. Летопись Екатеринославской ученой архивной комиссии (1904–1915): Библиогр. справоч. К., 1991;
4. До 90-річчя Катеринославської ученої архівної комісії (1903–1916 рр.): 36. статей. Дн., 1993;
5. Журба О. І., Абросимова С. В. Едиційна археографія в Україні у XIX–XX ст.: плани, проекти, програми видань. Катеринославська учена архівна комісія (1903–1919 рр.) // Дніпроп. історико-археогр. зб. Дн., 2001. Вип. 2.

Г. К. Швидько

Бібліографічний опис:

Катеринославська губерньська вчена архівна комісія / Г. К. Швидько // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2012. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-11051>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).